

EIP pilotni projekt

Uporaba zeolita v poljedelskem kolobarju za izboljšanje trajnosti v pridelavi poljščin na vodovarstvenih območjih

Predstavitev delnih rezultatov projekta

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Vsebina projekta se nanaša na pridelavo poljščin na vodovarstvenih območjih in v bližini rek, kjer preizkušamo izboljšane prakse za varovanje voda in okolja ter obenem prilagajanja na podnebne spremembe ob konkurenčni poljedelski pridelavi z doseganjem visokih pridelkov. Prvi pristop za doseganje zastavljenih ciljev je uporaba širokega poljedelskega kolobarja, ki temelji na uporabi metuljnic in dosevkov, s katerimi dosežemo celoletno pokritost kmetijskih zemljišč z zeleno odejo. Drugi pristop, ki je integriran v poljedelski kolobar, pa je uporaba zeolita kot dodatka k tlom pred setvijo glavnih poljščin.

Aktivnosti projekta so se začele s setvijo soje v letu 2021, nadaljevale s pridelavo ozimne pšenice v sezoni 2021/2022 in setvijo neprezimnega dosevka v letu 2022 ter se bodo končale s pridelavo koruze v rasti sezoni 2023.

Makro poljski poskusi potekajo na štirih kmetijskih gospodarstvih (KG) v Posavju: na KG Mirana Grubiča (Brežice), na KG Franca Peterkoviča (Brežice), na KG Vinka Bogoviča (Krško) in KG Franca Škofljanca (Krško).

Druga uradna predstavitev delnih rezultatov projekta in demonstracijski prikaz poskusov s koruzo je potekal dne 1.9.2023 na kmetijskem gospodarstvu Mirana Grubiča, in sicer na njivi na robu mesta Brežice, natančneje na začetku vasi Trnje (Slika 1).

Slika 1: označbe pred poskusom s koruzo na njivi KG Mirana Grubiča v vasi Trnje pri Brežicah

Na tej lokaciji smo v letu 2023 izvajali poskus s koruzo, in sicer po enakem načrtu različnega gnojenja z dušikom ob dejstvu, da v tem letu zeolit ni bil dodan v tla z namenom preučevanja dolgoročnega vpliva zeolita, ki je bil dodan v letu 2021. Na dogodku je bilo prisotnih skupno 19 udeležencev, od tega trije člani partnerstva in predstavniki 16 kmetijskih gospodarstev, ki niso člani partnerstva (Slika 2).

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Slika 2: udeleženci javnega dogodka predstavitve rezultatov projekta in ogled demonstracijskega poskusa s koruzo na KG Grubič

Predstavitve je vodil doc. dr. Marko Flajšman, ki je vodja projekta. Udeležencem so bile predstavljene nekatere splošne značilnosti projekta, vse aktivnosti, ki so potekale v sklopu projekta, nato pa tudi rezultati preteklih dveh let projekta. Izpostavljen je bil trend, da je zeolit kljub 30 % znižanemu gnojenju z mineralnim dušikom pripomogel k ohranjanju enakih pridelkov kot kontrola, kjer je bil uporabljen 100 % odmerek mineralnega dušika, a zeolit ni bil uporabljen. Prav tako je bil na posameznih poskusnih lokacijah in v določenih letih poskusov jasno viden trend, da se v tleh, kjer smo dodali zeolit, nahaja več talnega mineralnega dušika kot v tleh, kjer zeolit ni bil dodan, kar nakazuje na dejstvo, da je zeolit sposoben zadržati del mineralnega dušika, s čimer se le ta manj izpira v podtalje. Z dosedanjimi rezultati smo v osnovi potrdili pozitivne učinke dodajanja zeolita v tla pri pridelavi poljščin z namenom doseganja visokih pridelkov in ohranjanja vodovarstvenih območij. Zbrane je nagovoril tudi nosilec kmetijskega gospodarstva Grubič gospod Miran Grubič in strnil svoje vtise pri sodelovanju v projektu. Udeleženci so lahko tudi v živo videli, kako izgleda zeolit, ki smo ga uporabili v poskusih v projektu (Slika 3).

Slika 3: prikaz v poskusih uporabljenega zeolita

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Na koncu je sledila še diskusija vseh zbranih ter ogled poskusnih parcel na KG Grubič, ki so bile označene s tablami in na katerih so bila napisana obravnavanja, ki so bila uporabljena v poljskih poskusih.

Pripravil: doc. dr. Marko Flajšman, vodja projekta